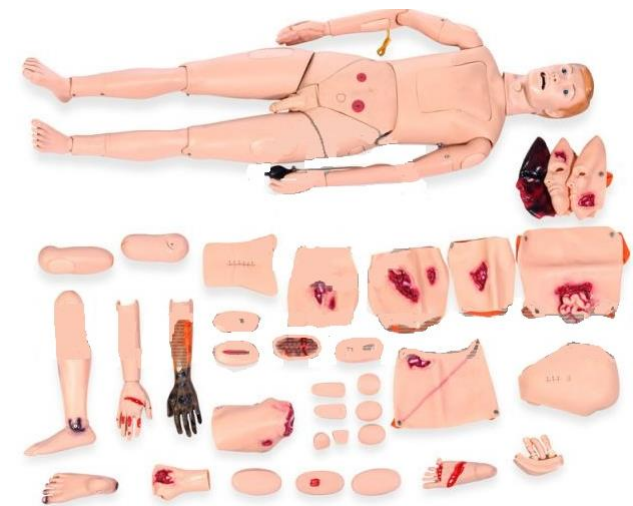
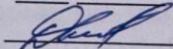

**Жарақат алған кезде мейірбикелік күтім
дағдыларын дамытуға арналған модельдеу
манекенін пайдалану бойынша оқытушыларға
арналған әдістемелік нұсқаулық (Н111)**

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Тәжірибелік дағдылар орталығы		044/28-	
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық			

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Тәжірибелік дағдылар орталығы		044/28-	
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық			

ТДО отырысында қарастырылды
 Хаттама № 4 13.12.2022 ж.
 ТДО басшысы Калменов Н.Д.

Жинақтау:

№	Атауы	Өлшем бірлігі	Саны
1	Манекен	дана.	1
2	Пижама	дана.	1
3	Ауыстырылатын инъекциялық кірістіру	жиынтығы.	1
4	Әйел жыныс мүшелерінің модуль	дана.	1
5	Шприц 5 мл	дана.	1
6	Шприц 50 мл.	дана.	1
7	Тамызғыш	дана.	4
8	Назогастральды зонд	дана.	1
9	Эндотрахеальды түтік	жиынтығы.	1
10	Сұйық қап	дана.	1
11	Урологиялық Катетер	дана	1
12	Жарақаттануды ынталандыратын модульдер мен төсемдер	жиынтығы.	1

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
			
Тәжірибелік дағдылар орталығы		044/28-	
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық			

бұрағышпен орнатқан кезде манекеннің артқы жағына, ал қысқа жолақ жамбастың алдыңғы бетіндегі орталықта бекітілуі керек. Соңында, қуық пен Ішекті сыртқы жыныс мүшелерімен байланыстырыңыз.

Жұмысты аяқтау:

Жұмыс аяқталғаннан кейін:

1. Резервуарлар мен сұйықтық төсемдерін босатыңыз. қуат көзінен манекен, сұйықтықты төгіп тастаңыз.
2. Оларды құрғатыңыз.
3. Манекенді жылы сабынмен суланған таза шүберекпен сүртіңіз
сумен;
4. Құрғатыңыз.
5. Тренажер мен оның компоненттерін жинап, құрғақ, желдетілетін жерде сақтаңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
			
Тәжірибелік дағдылар орталығы		044/28-	
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық			

Атауы: Н111 жарақат алған кезде мейірбикелік күтім дағдыларын дамытуға арналған модельдеу манекені .

Кіріспе: Н111-мейірбикелік күтім дағдыларын үйрету үшін арнайы әзірленген толық өлшемді ересек еркек манекен. Манекеннің сапалы өндірісі тиісті күтім, техникалық қызмет көрсету және пайдалану кезінде көптеген жаттығу сессияларын қамтамасыз етуі керек. Манекен жоғары және орта арнаулы медициналық мекемелерде, аурухана бөлімшелерінде, кіші медициналық персоналды оқыту үшін дағдыларды арттыру және дамыту мақсатында пайдалануға арналған.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Тәжірибелік дағдылар орталығы		044/28-	
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық			

Сипаттамасы:

1. Бас күтімін көрсету: шашты жуу, ауыз қуысын күту, көзді және құлақты жуу;
2. Науқасты төсекте сұрту, гигиеналық процедуралар, науқасты киіндіру және шешіну;
3. Ауыз қуысы арқылы Интубация;
4. Мұрын түтігі арқылы тамақтандыруды көрсету;
5. Оттегімен ингаляция;
6. Колостомияға күтім көрсету;
7. Асқазанды шаю;
8. Колостомияға күтім көрсету;
9. Дельтоидты бұлшықетке инъекция;
10. Қолдың артқы тамырларына Инфузия;
11. Уретраның катетеризациясы ерлер/әйелдер;
12. Клизма;
13. Венепункция және в/в инъекциялар, инфузиялар, бүйір және бөксе бұлшықеттеріне инъекциялар;
14. Зәр мен нәжісті жуу;
15. Плевра қуысының пункциясын және жұлынның пункциясын көрсету.
16. Жарақат алған науқастарға күтім жасау: дезинфекция, жуу, таңғышты ауыстыру, гемостаз және таңу;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Тәжірибелік дағдылар орталығы		044/28-	
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық			

8. Оң қолдың жарасы ;
9. Оң жамбастың ашық сынуы;
10. Сол жақ жамбастың күрделі сынуы;
11. Металл заттан жасалған оң жамбастың тесетін жарасы;
12. Оң жақ жіліншіктің ашық сынуы;
13. Оң жақ жіліншік сүйегінің ашық сынуы;
14. Сол жақ білектің күйігі 1,2,3, дәрежесі;
15. Сол жақ жамбастың жыртылуы;
16. Сол жақ жіліншіктің жабық сынуы және сол жақ тобық пен аяқтың көгерген жарасы.

Тренажерді пайдалануға дайындау:

1. Манекеннің барлық алынбалы бөлшектері бұрағышпен бекітіледі, қажет болған жағдайда бөлікті алып тастауға немесе бұрап алуға болады.
2. Манекенде екі қақпақ бар; біреуі кеуде қуысында, екіншісі іш қабырғасында. Екеуі де тесік кесінділеріне бекітуге арналған қысқыштармен жабдықталған. Қақпақтар бірдей алынып, жабылады.
Қақпақты алу үшін қақпақтың ортасын басып, саусақтарыңызбен қақпақтың ұзын жиегін ұстап, ақырын көтеріңіз. Қақпақты жабу үшін пластикалық қыстырғыштың бір шетін саңылаудың шетіндегі саңылауға салыңыз , содан кейін екінші шетін салыңыз.
3. Манекен жиынтығына әйелдер мен муж сыртқы жыныс мүшелері кіреді, олар бір-бірін алмастырады. Екі резеңке жолақ жыныс мүшелерінен шығады, ұзын

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Тәжірибелік дағдылар орталығы	044/28-
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық	

Жарақаттануды ынталандыратын модульдер мен төсемдер жиынтығы

Тренажер модульдері жоғары температурада қалыптау арқылы импортталған пластиктен жасалған. Модель көптеген зақымдарды ынталандыратын модульдерден тұрады, соның ішінде күйіктер, жаралар, көгерулер, ашық сынықтар, оқ жарақаттары және т. б.

Бұл модульдер шынайы, хирургиялық жарақатқа алғашқы медициналық көмек көрсету үшін қолданылады және қан кетуді, гемостазды, жууды модельдеу үшін қолданыла алады. Жараны дезинфекциялау, таңу. Барлық тренажер модульдері хирургиялық жарақатқа алғашқы медициналық көмек көрсету үшін арнайы жасалған.

Жарақаттардың сипаттамасы:

1. Бет күйіктері: 1,2,3, дәрежелер;
2. Маңдай жарасы;
3. Жақ жарақаты;
4. Бұғананың ашық сынуы және кеуде қуысының көгерген жарасы;
5. Кішкентай эвисцерациямен тірі жара ;
6. Оң жақ иық сүйегінің ашық сынуы;
7. Қолдың ашық сынуы (соның ішінде жұмсақ тіндердің жарасы, сынуы және сүйек тінінің ашылуы) :

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Тәжірибелік дағдылар орталығы	044/28-
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық	

17. Кеуде қуысын кесу және тігістерді күту;
18. Іш қабырғасын кесу және тігістерді күту;
19. Жамбас жарақаты үшін кесу және тігістерді күту;
20. Жамбас жарасына күтім жасау;
21. Жоғарғы және төменгі аяқтың ампутациялық дінгегіне күтім жасау (таңу жаттығулары үшін) және т. б.

Манипуляциялардың қысқаша сипаттамасы

1. Бас күтімі:

Манекенде сіз бас күтімі дағдыларын дамыта аласыз. Сабақтар үшін таза суды қолданыңыз, сабақтан кейін артық суды сүртіңіз және манекенді құрғатыңыз.

2. Төсектегі гигиеналық процедуралар, киіну және шешіну: манекенді науқас сияқты емдеңіз, манекеннен көйлекті абайлап алып тастаңыз және дененізді дымқыл сүлгімен құрғатыңыз. Манекеннің денесін сүртіңіз, содан кейін оны киіңіз.

3. Оттегі ингаляциясы:

Студент мұрын катетерін, оттегі маскасын және т.б. қолдануды өшіріп, оттегімен ингаляцияның бірнеше әдісін қолдана алады.

4. Мұрын-асқазан түтігі арқылы тамақтандыру:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Тәжірибелік дағдылар орталығы	044/28-
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық	

Манекенде мұрын-асқазан түтігі арқылы тамақтандыруға болады. Зондты сабаққа дейін майлау керек. Процедура стандартты (әдеттегі) әдіспен орындалады, содан кейін манекен бөлшектеледі. Манекеннен асқазанды алып тастау керек, оны ішіндегісінен босатып, сақтау алдында кептіру керек.

5. Асқазанды шаю:

Манекенде асқазанды шаюға болады. Студент зондты мұрын арқылы да, ауыз арқылы да енгізе алады. Зондты енгізер алдында майлау керек. Зондты сақтамас бұрын оны шайып, кептіру керек.

6. Трахеостомияға күтім жасау:

Манекеннің мойнында оған күтім жасау дағдыларын үйретуге арналған бойлық кесу бар. Манекеннен өкпені алып тастаңыз және оларды сұйықтықты соратын катетер кіретін деңгейге дейін сумен толтырыңыз, өкпені орнына салыңыз. Сабақтан кейін өкпеңізді жуыңыз және құрғатыңыз.

7. Ауыз қуысы арқылы Интубация:

Манекенде интубацияны ауыз қуысы арқылы жасауға болады. Операция әдеттегідей орындалады. Зондты енгізер алдында майлау керек

8. Венопункция және көктамыр ішіне инъекциялар, қан құю, дельтоидты және үлкен жамбас бұлшықеттеріне инъекциялар:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Тәжірибелік дағдылар орталығы	044/28-
Оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулық	

Манекен жинағына венепункцияға, қан құюға, дельтоидты және жанбасты бұлшықеттерге инъекцияға арналған төсемдер кіреді. Қаптаманы алу үшін оны саусақтарыңызбен қысып, тартыңыз. Қаптаманы орнына қою үшін оны саусақтарыңызбен қысып, тесікке салыңыз. Инъекциялық төсемдерге тек суды енгізуге болады, губканы төсемнен шығарып, сабақтан кейін бірден су қалдықтарын сығып, құрғатыңыз.

9. Уретраның катетеризациясы:

Манекенде уретраны катетеризациялауға болады. Қуықты алыңыз, оны жылы сабынды сумен толтырыңыз және орнына салыңыз. Енгізер алдында катетерді майлаңыз. Сабақтан кейін қуықты шайыңыз және құрғатыңыз.

10. Клизма:

Манекенде сіз клизма жасай аласыз. Жасанды ішекті шығарып, оны 200 мл сумен толтырып, қайтадан салыңыз. Клизманы әдеттегідей жасаңыз. Сабақтан кейін ішекті алыңыз, сұйықтықтың қалдықтарын алып тастаңыз және оны манекенге салмас бұрын құрғатыңыз.

11. Зәр мен нәжісті қолдану:

Модельде зәр мен нәжісті қолдануға болады. Процедураны әдеттегідей орындаңыз. Сабақтан кейін манекенді жуыңыз.